

Andragologie

GRONDBEGINSELEN VAN VERANDEREN: EEN INTRODUCTIE

5 colleges door Gerard Donkers n.a.v. gelijknamig boek

Februari – juni 2024



Inleiding

Het boek 'Grondbeginselen van veranderen' (Gerard Donkers, SWP, 2023) legt een fundament in de theorieontwikkeling van de sociale verandekunde. Een discipline die voortbouwt op het andragologisch kennis- en gedachtengoed van na de tweede wereldoorlog. Het bevat een samenhangend onderzoeksverslag van een veertiental wetenschappelijke publicaties en praktijkstudies. De auteur neemt u mee in een negental basisthema's van sociale verandekunde die een divers samengestelde groep van zeven praktijktheoretische onderzoekers heeft geïdentificeerd.

De inzet van het onderzoek was: op basis van wetenschappelijk onderzoek een bijdrage leveren aan het verhelderen van basisthema's en onderliggende manier van denken in het kennisgebied van sociale interventie. Tevens ook verhelderen van het belang hiervan voor praktijken van hulpverlening, onderwijs, kunsteducatie, management, organisatieontwikkeling en samenlevingsopbouw.

Het resultaat: een negental grondthema's die de onderzoeksgroep voorstelt als kapstok voor de verdere ontwikkeling van theorieën en praktijken van veranderen: veranderen gericht op het oplossen van problemen, het voorkomen dat mensen in de problemen komen en het verder ontwikkelen van nieuwe mogelijkheden op verandekundig gebied. De grondthema's zijn heel eenvoudig geformuleerd en lijken misschien vanzelfsprekend. Maar als je er bij stilstaat en met elkaar er over van gedachten wisselt, dan zie je hoeveel verschillende betekenissen achter deze eenvoudige woorden schuilgaan en hoe vergaand de consequenties hiervan zijn voor de praktijk.

De grondthema's gaan over wat te verstaan onder: veranderen (1), sociaal (2), kennisgebied sociale verandekunde (3), visies op waarheid, werkelijkheid en methodologie (4), een integrale visie (5), verheldering van de vraag (6), waarden als doelrichting van veranderen (7), realisatie van gewenste verandering (8) en systeemdenken als basis van verandekunde (9).

De thema's komen voort uit een systematische analyse van en bespreking van de verschillen in visies en begrippen tussen een veertiental praktijktheoretische en wetenschappelijke publicaties. (*zie hierna*)

Doel en opzet van collegereeks

Het doel van de collegereeks is om u op een uitgebreide en interactieve wijze te laten kennismaken met die negental grondthema's en die te helpen verbinden met de eigen praktijk. Dit aan de hand van de gevonden verscheidenheid aan opvattingen en betekenissen in de veertien publicaties, de analyses en besprekingen hierover in de onderzoeksgroep, en de uitkomst van het thematisch onderzoek zoals in het boek Grondbeginselen van veranderen is verwoord.

Achtereenvolgens komen aan de orde in de vijf colleges:

1^e college donderdagavond 29 februari 2024 (19.00-21.00 uur)

De taal van veranderen en het sociale aspect daarin (deel I van het boek). Over de grondthema's: veranderen (1), sociaal (2), kennisgebied sociale veranderkunde (3).

2^e college donderdagavond 21 maart 2024 (19.00-21.00 uur)

Filosofische uitgangspunten en axioma's van sociale veranderkunde (deel II van het boek). Over de grondthema's: visies op waarheid, werkelijkheid en methodologie (4), een integrale visie op sociale veranderkunde (5).

3^e college donderdagavond 11 april 2024 (19.00-21.00 uur)

Methodologische aspecten van sociale veranderkunde (deel III van het boek). Over de grondthema's: verheldering van de vraagsituatie (6), waarden als doelrichting van veranderen (7), de realisatie van een gewenste verandering (8).

4^e College donderdagavond 30 mei 2024 (19.00-21.00 uur)

Systemisch denken als grondslag van veranderen (deel IV van het boek). Over het grondthema: systeemdenken als basis van veranderkunde (9).

5^e college donderdagavond 13 juni 2024 (19.00-21.00 uur)

Bespreking van het geheel van grondthema's en nabeschuiving onderzoek (zie ook deel V van het boek). Over: opgekomen vragen, de veertien publicaties, aandachtspunten voor vervolgstudie en methodische verantwoording onderzoek.

Achtergrond onderzoek: veertien publicaties

De basisthema's zijn naar voren gekomen uit onderzoek van de volgende veertien publicaties:

1. Identiteit in meervoud. Een identiteitsbeschrijving van het maatschappelijk werk, proefschrift van Henk Geertsema, 2004, Rijksuniversiteit Groningen.
2. Kairos en Chronos in de ggz. Op zoek naar evenwicht tussen bezieling en orde van Bert Vendrik, 2019. Soest: Boekscout.
3. The systems view of life. A unifying vision van Fritjof Capra en Pier Luigi Luisi, 2014. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Dynamiek en diagnose. Diagnostisch kijken in het sociaal werk van Henk Geertsema en Gerbrand Kloppenburg, 2011. Den Haag: Boom Lemma.
5. Veranderen in meervoud. Een sociaal veranderkundig perspectief van Gerard Donkers, 2020. Amsterdam: Boom.
6. De eenheid van leven. De ontdekking van de verborgen overeenkomsten tussen het biologische, het psychologische en het sociale leven van Fritjof Capra, 2002. Utrecht: Kosmos-Z&K.
7. Lerend organiseren. Als meer van hetzelfde niet helpt van André Wierdsma en Joop Swieringa, 2017. Groningen/Utrecht: Noordhoff.
8. 'Discipline en macht' van Michel Foucault, 1981. Te Elfder Ure, 29. Nijmegen: SUN.

9. Technocratie en onbehagen. De plaats van de ethiek in het werk van Michel Foucault van Hub Zwart, 1995. Nijmegen: SUN.
10. Een theorie van de presentie van Andries Baart, 2001. Utrecht: Lemma.
11. Aandacht: bron van verbinding. Verkenningen rond rijker organiseren, proefschrift van Marianne van Hoorn, 2007. Assen: Koninklijke Van Gorcum.
12. Systemic Intervention: philosophy, methodology, and practice. Contemporary systems thinking van Gerald Midgley, 2000. New York: Kluwer Academic / Plenum Publishers.
13. Chaordisch organiseren. Complexiteit in organisaties begrijpen, benutten, beïnvloeden van Nicoline Mulder, 2021. Amsterdam: Boom.
14. Naar een leefbare aarde. Verduurzamen vanuit veranderkundig perspectief van Gerard Donkers, 2021. Nijmegen: Stichting De Parel.

Docent



Dr. Gerard Donkers is zelfstandig onderzoeker, auteur en (ex)docent aan bachelor en masteropleidingen op het gebied van sociale interventie en sociale verandering. Zijn proefschrift betrof 'Zelfregulering als reflectiekader van methodiek maatschappelijk werk, een agogische benadering' (1999). Hij publiceerde o.a. 'Veranderkundige modellen' (1985 ev), 'Naar een veilige school. Versterking van het zelfregulerend vermogen van leerlingen, docenten en school in omgaan met agressie' (2008), 'Veranderen in meervoud. En sociaal veranderkundig perspectief' (2012 ev) en 'Naar een leefbare aarde' (2021). Meer over hem, zijn publicaties en het platform sociale verandering is te vinden op

<https://www.zelfregie.com/>.

Praktische zaken

Data	Donderdagen: 29 februari, 21 maart, 11 april, 30 mei, 13 juni 2024
Tijden	19:00-21:00 uur
Locatie	Roeterseilandcampus (REC), Nieuwe Achtergracht 166 1018 WV Amsterdam
Kosten	De deelnameprijs is € 200, - per persoon voor de hele collegereeks voor Kring en AUV-leden. De reguliere prijs is € 220,- per persoon voor de collegereeks. Deelname aan afzonderlijke colleges is mogelijk voor € 50,- per persoon per college. Voor Kring- en AUV-leden geldt hiervoor een prijs van € 45,- per persoon per college.
Boekkorting	Het boek 'Grondbeginselen van veranderen' (Donkers, 2023, SWP) is met 20% korting, voor € 30,- meerkosten facultatief te verkrijgen voor de deelnemers van de gehele collegereeks.

Inschrijven

U kunt zich voor deze collegereeks inschrijven door te mailen naar andragologie@uva.nl. U ontvangt dan een inschrijfformulier, wanneer deze is verwerkt ontvangt u bevestigingsmail van uw inschrijving met het verzoek de bijgevoegde factuur te betalen. Na betaling ontvangt u een bevestiging van de

inschrijving en voor de start van de reeks nadere informatie over de betreffende (werk)collegezaal met tijden.

Betaling uitsluitend vooraf (minimaal 2 weken voor aanvang) op rekeningnummer NL 47 INGB 0005 683 762 van Kring Andragologie o.v.v. 'Collegereeks Grondbeginselen van veranderen: een introductie' en uw naam. U bent pas na ontvangst van uw betaling definitief ingeschreven voor deze colleges.

Mocht u onverhoopt verhinderd zijn dan kunt u uw betaling tot 14 dagen voor de start terugontvangen. Daarna is restitutie niet mogelijk. U kunt wel een vervanger sturen.

Mocht u nadere vragen hebben dan kunt u een e-mail sturen naar het secretariaat van de Kring Andragologie, naar andragologie@uva.nl.